

Дзвенислава-Кристина САЙЕНКО

Прешовски университет в Прешов

Словакия

dzvenyslava-khrystyna.saienko@smail.unipo.sk

Марко ГЛАДИШ

Прешовски университет в Прешов

Словакия

marko.gladis@smail.unipo.sk

РЕЧНИКЪТ НА КОВИД-19

Dzvenyslava-Khrystyna SAIENKO

University of Prešov

Slovakia

dzvenyslava-khrystyna.saienko@smail.unipo.sk

Marko GLADISH

University of Prešov

Slovakia

marko.gladis@smail.unipo.sk

THE VOCABULARY OF COVID-19

Humanity has crashed into a reality it was not prepared for; therefore, it needs to find ways to make those events explicit and eventually communicate them. This has enforced the need for creating numerous linguistic elements that could most adequately signify the extralinguistic phenomena. This paper tries to present such newly established linguistic phenomena during the COVID-19 pandemic in several discussion areas – medicine, science, mass media, and daily life. The focus is mainly on the modes by which those social areas try to communicate their messages in the public sphere. The article is based on research on Bulgarian and Slovak online media.

Keywords: Covid-19, online media, pandemic, thematic groups, vocabulary, discourse

Човек организира реалността, в която живее, за да може да се справя с нея. Той класифицира, структурира, типологизира и всичко това го върши основно чрез езика. Чрез него ние, хората, запечатваме действителността в знаци, чрез които общуваме, споделяме мисли, опознаваме същата тази реал-

ност и се социализираме. Назоваването, описанието на нови реалии, информирането за тях, превръщането им в обект на комуникация, защото са важни за общността, дължим на езика. Благодарение на основните си характеристики – социалност, системност, семиотичност, историчност – езикът успява да снабди социума с възможността да вписва в комуникативния обмен темите, които го вълнуват, да споделя мислите, занимаващи съзнанието му, да се конституира като общност със споделено съвремие и история. Езикът е особено действен в моменти на криза, когато обществото има нужда от бърз обмен на информация, от адекватен анализ и коментар на протичащите събития, от точно и коректно обозначаване на промените в света около нас. Именно за такъв случай става дума при кризата, възникнала с пандемията вследствие на разпространението на КОВИД-19.

Интересът към речника на пандемията е мотивиран от факта, че темата “КОВИД-19” навлиза с неимоверна бързина в общуването и води до промяна в езиковото ни поведение. Настоящата работа, позовавайки се на дискурсни анализ, се фокусира върху дискурсите, които бързо и активно вкарват в употреба цели тематични групи, свързани с КОВИД-19; върху новите лексикални единици, които обозначават новия коронавирус и произтичащите от появата му обществени явления; върху създаването на тематични обединения, върху функционирането и регистрирането им в различни сфери на общуването. Като обект на изследване са избрани текстове от традиционните информационни средства за масова комуникация в онлайн пространството (aktuality.sk, cas.sk, pluska.sk, topky.sk, webnoviny.sk, sme.sk, pravda.sk; dnes.bg, dir.bg, vesti.bg, clubz.bg, actualno.com, dnevnik.bg, blitz.bg, pik.bg, mediapool.bg, segabg.com, nova.bg, bntnews.bg, btvnovinite.bg) и от социалните медии ([facebook](https://www.facebook.com), [twitter](https://twitter.com)). Три езика са включени в проучването – български, словашки и английски. Български и словашки са предпочетени заради научните интереси на авторите, а английски заради масовата му употреба в социалните мрежи и масовото продуциране на неологизми на негова база, използвани и в други езици.

Интересен е и начинът, по който различните властови центрове употребяват езика, и отново доказват невероятната му мощ, като се започне от позицията на Туркменистан, който забранява употребата на думата коронавирус¹ и се стигне до изказвания, тип Тръмп: “Това е грип”². Но тук само маркираме факта, който би могъл да стане повод за отделно изследване.

Езиковите единици, свързани с КОВИД-19, функционират интензивно в четири основни дискурса – медицинския, научния, медийния и ежедневно-

---

¹ Туркменистан забрани думата коронавирус, арест за носене на маска по улиците. OFFNews. 31 март 2020. <https://offnews.bg/sviat/turkmenistan-zabrani-dumata-koronavirus-arest-za-nosene-na-masko-po-u-725414.html> (20.05.2020).

² Calvin Woodward. APFACTCHECK: Trump’s faulty claims on flu and coronavirus ‘October 7, 2020. <https://apnews.com/article/virus-outbreak-donald-trump-ap-fact-check-anthony-fauci-flu-fe474f0c15f76adf324791a2cfc1e2bb> (9.10.2020).

битовия. Всеки един от тях, използвайки собствения си инструментариум за формулиране и изразяване на реалността (Fairclough 1994), се включва в помощ на социумната комуникация за овладяване, контролиране, ориентиране в глобалната епидемиологична криза. И в четирите области се наблюдава засилената употреба и изграждане не само на отделни лексикални единици, но и на цели тематични групи, които по-пълноценно да именуват протичащите процеси. Терминът “тематична група” тук се разбира като групиране на думи и изрази, обединени помежду си, защото предметите, признаците, процесите, които назовават, са свързани в реалността и се появяват заедно (Tinkham 1997).. От една страна, с конструирането на тематични групи съответният дискурс много по-всеобхватно и по-детайлно маркира извънезиковите явления и ги прави пригодни за вписване в комуникативния обмен. От друга, преследва много по-прагматичната цел – ограничаване на разпространението на новия коронавирус. Трансформирайки професионалния жаргон, експерти, журналисти, обикновени граждани правят съответната терминология достъпна и разбираема. Терминът “дискурс” тук се използва в интерпретациите на М. Фуко и се разбира като “специфични начини на говорене за нещата, формирали се в дадена сфера от социалния живот или във връзка с определена политическа, идеологическа, интелектуална и пр. практика – бит, наука, образование, отбрана, търговия, религия, масова комуникация, здравеопазване, политика, изкуство, популярна култура, спорт, опазване на околната среда и т.н.” (Добрева, Савова 2004: 31).

Логично е медицинският дискурс в неговата научна и практическа нововидност да говори на свой собствен професионален жаргон за епидемията и да се обозначават новопоявилите се реалии, за да могат медиците да изпълняват непосредствените си задачи. Но тук става дума за това, че професионалният език не остава в рамките на медицинския дискурс, а почти веднага с възникването на епидемията той се разпространява по масовите средства за комуникация и си поставя благородната цел да служи и на обикновения човек. Множество сайтове, свързани с медицински институти, с разпространение на научни изследвания, с популяризиране на информация по здравни теми и пр. обясняват, разясняват, дискутират новия коронавирус и предлагат по-ефективни и бързи начини за усвояване на новата информация, свързана с него, като я концентрират в кратки речници. Като типичен случай може да се посочи списъкът от термини, който предлага Йелската лекарска организация. Надеждността на тълкуването идва от факта, че термините са санкционирани от Центъра за контрол и превенция на болестите, от Световната здравна организация, от Йелската лекарска организация³. В Словакия например професор Мартин Руснак от Катедрата по обществено здраве на Търнавския университет издава “Малък речник на езика на КОВИД-19” с идеята да внесе яснота около използ-

³ Вж. напр. Our New COVID-19 Vocabulary – What Does It All Mean? <https://www.yalemedicine.org/stories/covid-19-glossary/> (8.08.2020).

ваните термини във всекидневието и средствата за осведомяване, както и за всички, които се интересуват от сегашната пандемия⁴. Подобен тип речници се съсредоточават върху най-употребимите в публичното пространство тематични групи: КОВИД-19, коронавирус, епидемия, пандемия, разпространение, самоизолация, хигиена на ръцете, респиратор, вентилатор, маска, антивирусен, PCR тест, дезинфектант, карантина, защитни средства, тестам, антитела, суперразпространител, самоконтролирам и пр. Така те задават набора от езикови единици, които по-нататък ще се превърнат в основа за останалите дискурси, разбира се, като го приспособяват за собствените си цели.

Нововъведенията засягат както вербалните, така и невербални знаци. СЗО предлага следните начини за паралингвистично общуване:

Научният дискурс манифестира намесата на лингвистите в помощ на медицинския персонал и по-точно в усилията му да запознае обществеността с новата опасност и да ѝ обясни на достъпен език възможностите за лична безопасност, за предпазване на другите членове на общността. По силата на факта, че най-напред масовото разпространение на коронавируса се случва в Ухан, китайските учени първи реагират и предлагат помощта си на лекарските екипи. В статия, публикувана на 9 март, китайската професорка Ли Юминг коментира не само бързия отговор на китайската приложна социолингвистика на КОВИД-19, но и предлага програма, наречена от нея “Спешна лингвистика”, която да се занимава с езиковите и комуникативни аспекти на подобен тип кризи, с подготовката на специалисти, реагиращи по адекватен начин на комуникативните нужди по време на опасности от такъв голям мащаб (Yuming 2020). В какво се изразява бързият отговор на пандемията? За три денонощия седем типа езикови продукти са достъпни в WeChat, Tik Tok, на гореща телефонна линия и чрез софтуер за мигновенен превод. Създаден е “Наръчник на диалектите в Хубей в помощ на медицинските екипи” (Handbook of Hubei

⁴ Malý slovník jazyka COVID-19. <https://www.truni.sk/news/maly-slovník-jazyka-covid-19> (8.08.2020).

Dialects for Medical Assistance Teams). Наръчникът съдържа 76 изречения и 156 думи, които са общоупотребими при диагностицирането и лекуването на пациентите и са преведени на 9 диалекта. Освен това е подготвено “Ръководство за превенция и контрол на епидемията от КОВИД-19 на чужди езици” (корейски, френски, английски, италиански, руски, немски, арабски, персийски). То е съпроводено от видеоклипове и подходящ софтуер.

Следващ проект се нарича “Ежедневен китайски”, насочен към чужденци и чуждестранни студенти в Китай, за да бъдат по-добре информирани за КОВИД-19.

Друга област, в която психолози и лингвисти работят заедно, е създаването на езикови услуги за целите на психичното здраве и изграждането на “стратегии за лингвистичен комфорт по време и след КОВИД-19” (Yuming 2020).

Тони Торн, консултант към Центъра за модерни езици, Кингс колидж, Лондон, нарича новия език на пандемията “коронаспийк” по аналогия с Оруеловото назоваване и заявява: “Виждаме от китайския опит, че има необходимост лингвистите да бъде включени на всички равнища. Те трябва да са на предната линия, за да помагат на медицинския персонал да общува с пациентите, семействата и властите, а също така да изискват от властите яснота и честност, да им помогнат при комуникирането на важна информация” (Thorne 2020).

Езиковедската общност по света не закъснява и реагира с множество публикации и инициативи в кризисната ситуация. Безпрецедентна е бързината, с която лексикографията действа, за да фиксира новопоявила се дума “КОВИД-19”. СЗО за първи път споменава КОВИД-19 на 11 февруари на пресконференция в Женева. На 16 март Мериам-Уебстер включва термина в речника си. Стъпката е последвана и от други онлайн речници.

На множество езици, в множество научни институти по света се предлагат материали, които езиковедската общност продуцира в интерес на обществото. Без да изброяваме всички⁵, като типичен пример предлагаме Оксфордското издателство, което създава “Езиков хъб КОВИД-19” на една от уебстраниците си, наречена Оксфордски езици, и заявява: “Докато глобалната здравна криза продължава да се развива, Оксфордски езици остава ангажирана с приоритизиране на обучението и комуникацията, като създава и разпространява езиково знание по света. Езиковият хъб КОВИД-19 предлага лесен достъп до най-новите изследвания и ресурси, създадени да подпомагат изследователите, студентите, партньорите и езиковите общности по света. Тук ние споделяме становища и анализ на въздействието на КОВИД-19 върху лексиката, основ-

⁵ Словенечки лингвисти работат на корона-речник. /<https://alon.mk/magazin/slovenechki-lingvisti-rabotat-na-korona-rechnik>; Annette Klosa-Kückelhaus. Neue Wörter in der Coronakrise - Von Social Distancing und Gabenzaun”. SPRACHREPORT 2/2020 (8.08.2020).

ната терминология, свързана с КОВИД-19, преведена на широко разпространените световни езици, образователни ресурси ...” (OL 2020).

Езиков консултационен център създава и Институтът по езикознание към Словашката академия на науките, който наред с помощта в обучението на ученици, студенти, преподаватели, родители по време на кризата отговаря и на въпроси от страна на медии и редови граждани, засягащи използването на различни термини по темата „коронавирус“⁶.

Езиковедите, разполагайки с много по-богат инструментариум за реализация на езикови процеси, са в състояние да създадат по-адекватно и по-достъпно, а оттам и по-информативно знание за обикновения потребител на новосътворените езикови единици, да опишат и да именуват извънезиковите реалии по такъв начин, че те улесняват, а не да затрудняват комуникацията и постигането на целите ѝ. Съществен принос в това отношение е предлагането на контекста на употреба, в който лексикалната единица функционира (OL 2020b). В случая с КОВИД-19 двата процеса – превод и тълкуване чрез поставяне в адекватен контекст на елементите от тематичната група, свързана с “КОВИД-19”, демонстрират неocenимата помощ на лингвистите. Също така отчитането на най-употребимите думи за даден период от време разкрива как езикът на общността се променя под въздействие на новосъздадените езикови елементи.

Активно участие в налагането на речника на ковид-19 имат и журналистите. Новообразуванията в лексиката, родена от КОВИД-19, се разпространяват предимно с две цели – по-добро информиране за епидемията и забавление. По силата на факта, че медиите са професионално отговорни за адекватното осведомяване на масовата аудитория, различните медийни организации полагат усилия публиката да получава коректна информация за пандемията. Тук няма да коментираме негативните практики, които журналистическото съсловие и медийните компании демонстрират по време на криза, например акцентирането върху послания, всяващи страх, напрежение, обърканост и др. Загрижеността за информирането и разбирането на ситуацията около ковид-19 е израз на отговорността пред общността и начин за изпълнение на обществената функция на журналистиката. Позитивните действия на множество медии и журналисти в тази насока се изразяват в достъпно и разбираемо говорене за вируса, във възможността наистина да бъдат медиатор и да “преведат” на достъпен и коректен език съобщенията на медицинския и политическия дискурс за масовия потребител. Предлагането на речници, които да тълкуват в популярен вид базисната терминология и контекста на употребата ѝ, са един от вариантите журналистиката да изпълни предназначението си в сложни за социума времена.

---

⁶ SAV: Jazyková poradňa pomáha v čase pandémie. Pravda, 21.04.2020. <https://vat.pravda.sk/clovek/clanok/549248-koronavirus-ludia-zaujimaju-o-spravne-pouzivanie-od-bornych-ci-cudzich-vyrazov/> (22.05.2020).

Речниците, които популяризират журналистите, включват преди всичко основни термини, новосъздадени лексеми, разширено и/или стеснено значение на вече битуващи езикови единици, налагането на нови колокационни изрази, разясняване на контекста на функциониране, пренос на значението.

Почти всички медии на засегнати от пандемията държави водят в една или друга степен подобна разяснителна дейност. Нововъзникналите езикови единици естествено се наблюдават най-вече на лексикално равнище, затова и журналистите много бързо реагират, като предлагат речници в помощ на аудиторията си. Разбира се най-активни в това отношение са онлайн медиите, които моментално могат да съберат данни и да изготвят популярни лексикографски справочници. Типичен случай демонстрира една от известните медийни компании в Словакия SME. Тя мотивира създаването на речник по следния начин: “Заради световната пандемия от КОВИД-19 жаргонът на епидемиолози и вирусолози веднага стана съществена част в разговорите на неделния обяд и в социалните мрежи. От устата на политиците всекидневно могат да се чуят изрази като PCR тест или колективен имунитет, но често се използват без по-нататъшно обяснение или контекст. Съставили сме кратък тълковен речник. В него сме подредили по азбучен ред 25 най-често използвани изрази, на които може да попаднете в дискусиите и в новините за ширещата се зараза”⁷.

В България нито езиковедите, нито журналистите се включват в специални инициативи за улесняване на комуникацията между отделните дискурси по темата “КОВИД-19” - не се подготвят речници (поне в медиите, които ние сме наблюдавали), а разясненията се предлагат в самите публикации. Интервюирането на езиковеди също не се реализира с цел информиране и медиране на разбираеми послания, а по-скоро се акцентира върху развлекателния момент или криворазбрани от журналистите лингвистични процеси, които те измерват единствено от гледна точка на правилна/неправилна употреба, защото това познават. Такъв случай предлагат две телевизии. В обзорното предаване „Събуди се“ на Нова телевизия се твърди: “През изминалите месеци езикът ни пак преболедува. Заради коронавируса”. А поканеният езиковед се съсредоточава върху некоректната употреба на чужди думи: „... Именно с тази наставка се наложиха и думи като: карантинирам и мониторирам. Експертът казва, че се е появила и една не особено коректна дума – „тестувам”, вместо „тествам“. Те идват от професионалната лексика, която експертите използват”⁸.

⁷ Zuzana Matkovská. Stručný pandemický slovník. 25 výrazov, ktoré sa objavujú v debatách o koronavíruse. Väčšinu výrazov začujete aj po korone. 8. apr 2020. <https://primar.sme.sk/c/22378246/kratky-pandemicky-slovník-od-antigenu-az-po-zakladne-reprodukcne-cislo.html> (20.05.2020).

⁸ Новите думи в българския език. През изминалите месеци езикът ни пак преболедува. 28 юни 2020. <https://nova.bg/news/view/2020/06/28/292238/новите-думи-в-българския-език/> (25.08.2020).

В БНТ в новинарската емисия е включена журналистическа анкета по улиците и при анализирането ѝ се прави изводът, че “COVID-19 определено е обогатил езика ни с нови думи като: „карантинирам“, „коронясване по-скоро“, „вкъществуване примерно“, „карантинирам определено“, „непротивокорона-вирусо-карантиноизолационен-стователствувайте“⁹.

Телевизията bTV излъчва материал в помощ на хората с увреден слух и в интервюто с преводачка на жестомимичен език показва новият знак, който е приет в общността за обозначаване на коронавируса¹⁰:

Някои онлайн сайтове предоставят на читателите си справочници тип “Речник на 10 актуални думи по време на пандемията от коронавируса”¹¹. Друга част от уебсайтовете, верни на инфотейнмънта, препечатват както общоупотребимите изрази, използвани в публичното пространство, така и забавните неологизми, създавани на чужди езици (английски, холандски, френски, немски). Разбира се преди всичко се предпочитат английските новообразувания: “self-isolation” (самоизолация), “one-and-a-half meter-society” (1,5-метрово общество), “pandemic”, “quarantine”, “lockdown”, „social distancing“ (социално дистанциране), „flatten the curve“ (хоризонтиране на кривата или достигане на платото на епидемията), „flight-shame“ (чувство на неудобство, изпитвано от хора с високо екосъзнание, на които им се налага да летят със самолет), „sniffle-shame“ (чувство на неудобство, когато неволно кихнеш или се изкашляш в присъствието на други хора), “lockdown-kilo” (качване на килца по време на стоенето и яденето вкъщи), „corona-hairdo“ (саморасла прическа по време на карантина), „corona-cougher“ (умишлено кашлящи срещу полицаите, когато биват арестувани), “handshake ban” (забрана за ръкуване), to hamster (кътам, трупам запаси), “covidiot”, “covexit”, “WFH” (работа от вкъщи)

---

⁹ Татяна Йорданова. Нови думи в речника ни заради пандемията. 22.05.2020. <https://bntnews.bg/news/novi-dumi-v-rechnika-ni-zaradi-pandemiyata-1056075news.html> (25.08.2020).

¹⁰ Как изглежда коронавирусаът на езика на глухите. 20.03.2020. <https://btvnovinite.bg/predavanja/tazi-sutrin/kak-izglezhda-koronavirusat-na-ezika-na-gluhonemite.html> (25.08.2020).

¹¹ Пандемията от коронавирус – 10 актуални думи, които всеки трябва да знае. 27/03/2020. <https://geograf.bg/bg/article/pandemiyata-ot-koronavirus-10-aktualni-dumi-ko-ito-vseki-tryabva-da-znae> (25.08.2020).

and “quaranteams” (онлайн екипи по време на локдауна)¹² и мн. др. Популяризирането се и примери от чешки – *koronadeprese* (коронадепресия), *koronapanika* (коронапаника), *koronadovolená* (коронаваканция) и *koronapokalypsa* (коронаапокалипсис), *škola v ružamu* (училище по пижами, защото учениците учат от вкъщи), *koronaidiot* и *covidiot*¹³.

Словашките медии също се фокусират основно върху двата езика – английски и чешки.

Най-интензивно нововъведенията в именуването на извънезикови обекти, свързани с пандемията, се продуцират в ежедневнобитовия дискурс. Творческият гений на носителите на съответния език може да се развихри с пълна сила. Освен това активната комуникация в социалните мрежи, чрез достъпните нови технологии създава прекрасни условия за продуциране, фиксиране и разпространение на неологизмите. Лексикалните иновации, новият контекст, в който се поставят, композирането на нови думи и словосъчетания в нетипични лексикални колокации, включването на оригинални тълкувания, използването на познати словообразователни механизми за продуциране на неологизми, смесването на езици – всичко това на пръв поглед преследва много практическа цел да информира и да допринесе за разбирането на извънезиковите явления, свързани с пандемията. Друго намерение е да се забавляват събеседниците, да се манифестира съзидателния потенциал на автора и съответно да се печелят лайкове. Но като че ли истинската идея е да се покаже, че всички сме заедно, че това е начин да останем свързани, независимо от двата метра дистанция, самоизолацията и маските. Съвместното словотворчество, хумористичната креативност на езиковите носители по време на комплексни ситуации притежава и този ефект – да създава чувство за общност (Carter 1999). Общото между създадените неологизми в разговорния език не е само бързината, с която хората по света обясняват в и чрез езика случващото се. Общото не е само отговорно и компетентно да дискутираме по единствената тема в дневния ни ред, както се оказва за дълъг период от време, или да отсяваме фалшивите от истински ценните съобщения, но и да го правим с много чувството за хумор, което помага да се съхраним психически и ментално в ситуация на небивало напрежение от глобален мащаб. Именно чувството за хумор е най-отличителната черта на ежедневнобитовия речник, използван по време на кризата. Думи и словосъчетания с комична окраска, създадени от потребителите на медийни платформи в онлайн пространството, се събират и включват в онлайн речници, изготвят се списъци, вирално се разпространяват експресивни назовавания и

¹² Коронавирусът обогатява речника на хората с нови термини. Английски лафове превзеха целия свят. DarikNews.bg, 18 април 2020. <https://dariknews.bg/novini/sviat/koronavirusyt-obogatiava-rechnika-na-horata-s-novi-termini-2222412> (22.05.2020).

¹³ “Коронаидиот” или covidiot: Чехите си измислиха повече от 100 нови думи и фрази. news.bg. 03.04.2020. <https://news.bg/world/koronaidiot-ili-covidiot-chehite-sizmisliha-poveche-ot-100-novi-dumi-i-frazi.html> (22.05.2020).

дълго се коментират. Типични примери в това отношение са например чешкият онлайн речник “Речник, който създавате вие”¹⁴ или речниците, които включват жаргонни думи и уличен език, напр. българският BGЖАРГОН.com¹⁵, които веднага вписват и речникови статии за новопоявилите се думи. В по-голямата си част новата лексика се среща из социалните мрежи и някои ентузиастични я събират и публикуват. И в разговорната сфера нововъведенията обхващат думи и словосъчетания, обединени от общата тема за коронавируса, но семантично несвързани. Тъй като българските примери са познати на аудиторията, тук предлагаме словашко словотворчество и тълкуване на речниковите фрази:

колонавирус (kolónavírus) – образуване на автомобилни колони по време на забраната за пътуване до други населени места;

кронавирус (koronavírus: korona – корона и vírus) – имат в портмонето си хора, загубили работата си;

рушкодил (rúškomil: ruško - маска, mil - обичлив) – обичаш да носи маска;

коранде (korande: rande - среща) – нов начин за ходене на среща (обличаш се красиво, оглеждаш се в огледалото дали изглеждаш красиво и после набиращ номер на избраника си);

карантенча (karanténča: karanténa – карантин, ča – умалителна наставка) – детенце, заченото по време на изолация;

карантенини (karanténiny: karanténa – карантин, narodeniny – рожден ден) – рожден ден по време на карантин;

короникар (kronikár – летописец) – събирач всичко за коронавируса;

коронамода (koronamóda) – пролетна мода със задължителна маска, съответстваща на останалите дрехи;

майчина маска (materino rúško) – маската на мама, ушита специално за детето от загрижена майка;

наказник (nákazník: nákazit – заразить, zákazník – клиент) – клиент, който заразява

рушкодил (rúškomat) – автомат за маски;

вирокрация (vírokracia) – съвкупност от неразбираеми постановления на правителството по време на пандемията.

Изводите, които могат да се направят от анализа на четирите дискурса. Всяка една сфера чувства социална отговорност и съответно се опитва с възможностите, с които разполага, да се включи в преодоляване на кризата. Благодарение на новите технологии актьорите от дадените социални области успяват да реализират намеренията си. Изпъква и необходимостта от развиване на технологиите, свързани с езика, например по-съвършен софтуер за превод.

---

¹⁴ Речник, който създавате вие. <https://cestina20.cz/slovník/covidovy-disident/> (23.10.2020)

¹⁵ BGЖАРГОН.com. <https://www.bgjargon.com/word/meaning/коронясал> (23.10.2020)

В дни на липса на физическа мобилност онлайн комуникацията става особено значима, защото благодарение на нея същностната информация циркулира глобално, благодарение на нея взаимопомощта става реална, нашето съществуване зависи от нея. И сериозното, и хумористичното словотворчество, съпровождащо живота ни с КОВИД-19, има своето място в комуникативния обмен заради факта, че подобен тип кризи налагат необходимостта от обединяване. Много от думите, изковани по време на пандемията, ще бъдат забравени и никога няма да влязат в речниците и съответно в активна употреба, но те запечатват настоящето и намаляват напрежението от неговата сегашна комплицираност.

ЛИТЕРАТУРА // BIBLIOGRAPHY

Добрева, Савова 2004: Добрева, Е., Савова, И. *Текстолингвистика*. Шумен: УИ “Епископ Константин Преславски”. // **Dobрева, Savova 2004:** Dobрева, Е., Savova, I. *Tekstolingvistika*. Shumen: “Episkop Konstantn Preslavski”.

Carter 1999: Carter, R. Common language: corpus, creativity and cognition. – In: *Language and Literature: International Journal of Stylistics*. Volume 8, issue: 3, 195–216.

Fairclough 1994: Fairclough, N. *Discourse and Social Change*. Polity Press: Cambridge.

OL 2020a: Oxford Languages. *COVID-19 language hub*. <https://languages.oup.com/covid-19-language-resources/> (12.09.2020).

OL 2020b: Oxford Languages. *Corpus analysis of the language of COVID-19*. <https://public.oed.com/blog/corpus-analysis-of-the-language-of-covid-19/> (12.10.2020).

Thorne 2020: Thorne, T. #CORONASPEAK – *the language of COVID-19 goes viral*. <https://www.kcl.ac.uk/news/coronaspeak-the-language-of-covid-19-goes-viral> (24.09.2020).

Tinkham 1997: Tinkham, T. The effects of semantic and thematic clustering on the learning of second language vocabulary. – In: *Second Language Research*, 13(2), 138 -163.

Yuming 2020: Yuming Li. *Language lessons of COVID-19 and linguistic disaster preparedness*. *Language on the Move*. March 27, 2020. <https://www.languageonthemove.com/language-lessons-of-covid-19-and-linguistic-disaster-preparedness/> (12.07.2020).